



STANOWISKO
Związku Powiatów Polskich
Warszawa, 5 listopada 2003 r.

w sprawie apelu do Senatu RP o dokonanie zmian w ustawie o dochodach jednostek samorządu terytorialnego

W dniu 23 października 2003 r. Sejm przyjął ustawę o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, która oprócz wielu innych zmian wprowadza rozwiązania szkodliwe dla systemu pomocy społecznej, a przede wszystkim dla osób z niego korzystających.

Wprowadzone zmiany to m.in. przeniesienie odpłatności za osobę przebywającą w domu pomocy społecznej na rodzinę oraz na gminę.

Przez wiele lat konsekwentnie modernizowano i rozwijano infrastrukturę domów pomocy społecznej w Polsce, dostosowując ją do nowych wymogów, w tym także standardów unijnych. Istnieje poważne zagrożenie, że gminy organizując pomoc społeczną kierować się będą w dużym stopniu rachunkiem ekonomicznym, wprowadzając formy opieki preferujące placówki zlokalizowane na ich terenie (ograniczając formy opieki całodobowej), a tylko w ostateczności korzystając z domów pomocy społecznej prowadzonych przez powiaty i województwa. W perspektywie kilkunastu lat będzie się z tym wiązać ograniczenie liczby pensjonariuszy domów pomocy społecznej, konieczność zamykania placówek i zwalniania wysokokwalifikowanego personelu.

Uważamy, że nie stać nas na marnowanie budowanego przez lata potencjału systemu pomocy społecznej i środków zaangażowanych w infrastrukturę domów pomocy społecznej. W latach 1999 – 2002 wydatki majątkowe w powiatach i województwach w dziale pomoc społeczna wyniosły blisko 400 mln. zł.

Zmiany w systemie pomocy społecznej doprowadzą do konfliktu między samorządami gmin, powiatów i województw, związanego ze złamaniem ustrojowej zasady odrębności zadań i finansów poszczególnych szczebli oraz tworzeniem zależności finansowej pomiędzy nimi.

Realizacja tej wersji ustawy podniesie koszty działalności domów pomocy społecznej, z uwagi na konieczność zorganizowania służb windykacyjnych (przy obecnym systemie sądowniczym i komorniczym), a pozyskiwanie środków z tego tytułu będzie rozciągnięte w czasie i nie zawsze skuteczne.

Dodatkowo należy podkreślić, iż projekt ustawy nie rozwiązuje spraw odpłatności ludzi bezdomnych bez stałego miejsca zamieszkania przebywających i kierowanych do domu pomocy społecznej. Mimo obowiązku prawnego, faktycznie duża grupa ludności nie posiada, z różnych względów, zameldowania.

Za niewłaściwe uważamy także propozycje zakwalifikowania finansowania rodzin zastępczych jako zadania własnego powiatu, przy jednoczesnym pozostawieniu kompetencji do ustalenia zasad finansowania Radzie Ministrów bądź właściwemu ministrowi.

Uważamy, że rady powiatów powinny mieć wpływ na sposób finansowania rodzin zastępczych i możliwości dostosowania wydatków do lokalnych warunków oraz możliwości budżetowych.

Wobec powyższego apelujemy do Senatu RP o wprowadzenie do ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego następujących zmian:

w art. 55 projektu ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, zmieniającym ustawę z dnia 29 listopada 1990 r. o pomocy społecznej:

- pkt 2) lit. a) skreślić

- pkt 3 lit a) pkt 1) otrzymuje brzmienie:

„pkt 1) kierowanie do domu pomocy społecznej odpowiedniego typu i ponoszenie opłat za pobyt mieszkańca powiatu umieszczonego w tym domu, według zasad określonych w art.35, prowadzenie i rozwój infrastruktury domów pomocy społecznej o zasięgu ponadgminnym oraz umieszczanie w nich skierowanych osób,”

- pkt 8)

- lit a

słowa „w wysokości 40% kwoty” zastąpić słowami „w wysokości do 40% kwoty dla rodziny zastępczej”

- dodanie lit. d o następującej treści:

„d) ust. 8 otrzymuje brzmienie:

8) Rada Powiatu określi w drodze uchwały:

1. wysokość oraz szczegółowe zasady przyznawania pomocy pieniężnej, o której mowa w ust.1 i 2,

2. szczegółowe warunki finansowania dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej, w tym także przebywającego poza rodziną zastępczą,

3. szczegółowe zasady przyznawania wynagrodzenia rodzinom, o których mowa w art. 33e ust. 1 pkt 3, z tytułu pozostawiania w gotowości przyjęcia dziecka albo świadczonej opieki i wychowania, w zależności od czasu pobytu dziecka w tej rodzinie, liczby dzieci, stanu ich zdrowia i rozwoju,

4. zasady i wysokość odpłatności rodziców za pobyt ich dzieci w rodzinach zastępczych oraz sposób i tryb postępowania w tych sprawach.”

pkt 14)

- oznaczenie pkt 14) jako pkt 14 lit. a i dodanie lit. b o następującej treści :

„b) ust. 10 otrzymuje brzmienie:

10) Rada Powiatu określi w drodze uchwały:

1. warunki i kryteria dochodowe, jakie powinna spełniać osoba, która osiągnęła pełnoletność w rodzinie zastępczej, lub osoba opuszczająca niektóre typy placówek opiekuńczo – wychowawczych i domów pomocy społecznej oraz zakłady poprawcze, schroniska dla nieletnich i specjalne ośrodki szkolno – wychowawcze, uprawniające do pomocy, o której mowa w ust. 1 pkt 1 i 2,

2. szczegółowe zasady i tryb przyznania, zawieszenia, zaprzestania udzielania lub odmowy przyznania pomocy, o której mowa w ust. 1 pkt 1 i 2, wysokość pomocy pieniężnej na usamodzielnienie i pomocy pieniężnej na kontynuowanie nauki oraz wartości i składniki pomocy na zagospodarowanie,

3. typy placówek opiekuńczo – wychowawczych oraz domów pomocy społecznej, z których osoby je opuszczające są uprawnione do korzystania z pomocy, o której mowa w ust. 1 pkt 1 i 2.

- pkt 15)

w art. 35 ust. 2 pkt 3 i ust. 3 pkt 3, 4, 5, 15, 16 słowo „gmina zastąpić słowem „powiat”

- pkt 17) lit a)

słowa „Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej” zastępuje się słowami „Kierownik Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie”.

Prezes Zarządu
Związku Powiatów Polskich


Ludwik Węgrzyn